

ДОКЛАД

**на Постоянната комисия по стопански науки и управление
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна
акредитация на докторска програма „Стопанско управление“**

от професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ в Софийски университет – гр. София

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА предоставя на Вашето внимание доклад по процедурата за програмна акредитация на докторска програма „Стопанско управление“ от професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ в Софийски университет – гр. София

Докладът е разработен съгласно приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 85, ал. 1 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	09.12.2021 г./ Протокол № 29
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	12.01.2023 г./ Протокол №1
3.	Извършено посещение на ЕГ	По документи
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	02.08.2023 г./Протокол № 29
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК	13.12.2023 г./Протокол № 39
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

Определената от Акредитационния съвет Експертна група по процедурата е в състав:

1. Проф. д.н. Севдалина Илиева Димитрова, НВУ „Васил Левски“ – ръководител ЕГ
2. Проф. д.н Галина Куртева, Бургаски свободен университет - член на ЕГ
3. Цветомира Пенкова - докторант УНСС– член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПК: проф. д-р Красимира Станева

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Докторската програма (ДП) „Стопанско управление“ в ПН 3.7. „Администрация и управление“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ гр. София, е получила програмна акредитация от НАОА през 2016 г. (Протокол № 16 от 20.07.2016 год. на ПКЧНУ на НАОА) с обща оценка **9,33 (девет цяло, тридесет и три стотни)** и срок на валидност на акредитацията от 6 (шест) години.

С Решение от 17.03.2022 г. на Акредитационния съвет на НАОА е дадена програмна акредитация на ПН 3.7. „Администрация и управление“ в СУ „Св. Климент Охридски“, гр. София на основание обща оценка 9,41 (девет цяло, четиридесет и една стотна) и срок на валидност на акредитацията от шест години.

Обучаващо звено в ДП „Стопанско управление“ (СУ) е катедра „Стопанско управление“ (СУ) на Стопански факултет (СФ) при СУ „Св. Климент Охридски“, гр. София.

В обобщен вид, състоянието на ДП „Стопанско управление“ от професионално направление 3.7 „Администрация и управление“ в СФ на СУ „Св. Климент Охридски“, гр. София през оценявания период е представено в таблицата по-долу:

Показатели	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022/23	Общо
Обявени места за прием в докторската програма	-	3	7	3	8	1	-	22
Приети докторанти – общо, в т. ч.	-	3	7	3	8	1		22

<i>редовна форма</i>	-	2	6	2	5		-	15
<i>задочна форма</i>	-	-	1	1	2	1	-	5
<i>самостоятелна подготовка</i>	-	1	-	-	1	-	-	2
Обучавани докторанти – общо, в т.ч.	12	15	19	16	23	23	6	X
<i>редовна форма</i>	6	8	13	11	16	15	3	X
<i>задочна форма</i>	2	2	2	2	4	4	3	X
<i>самостоятелна подготовка</i>	4	5	4	3	3	4	0	X
Защитили докторанти	-	2	4	1	0	1	5	13
Докторанти, отчислени с право на защита	-	-	2	-	1	4	3	10
Докторанти, отчислени без право на защита	-	1	-	-	-	1	1	3
Прекъснали докторанти	-	-	-	-	-	-	2	2
Докторанти, продължили академична кариера след успешно защитени дисертационни трудове	1	-	2	-	-	-	-	3

При предходната акредитация на докторската програма „Стопанско управление” Постоянната комисия по стопански науки и управление при НАОА дава 3 (три) препоръки:

1. **Препоръка 1.** В индивидуалния учебен план на докторанта да се включат форми на извънаудиторна заетост със съответен брой часове, които да осигуряват изискващата се обща (аудиторна и извънаудиторна) заетост за присъждането на един кредит съгласно Наредба № 21 от 30 септември 2014 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища.

Срок: 31 декември 2016.

В индивидуалния учебен план на докторанта са включени форми на извънаудиторна заетост със съответен брой часове, които осигуряват изискващата се обща (аудиторна и извънаудиторна) заетост за присъждането на един кредит съгласно цитираната по-горе наредба. С настоящия учебен план в ДП, в т.ч. индивидуален план се осигурява задължителен минимум от 360 часа аудиторна и 5040 часа извънаудиторна натовареност, което се равнява на 180 ECTS кредита. Разбивката по видове раздели е: докторантски минимум по специалността – 600 часа извънаудиторна заетост, 20 кредита; докторантски минимум по западен език - 300 часа извънаудиторна заетост, 10 кредита; всеки задължително-избираем докторантски курс - 60 часа аудиторна и 240 часа извънаудиторна заетост, 10 кредита; всеки избираем докторантски курс - 30 часа аудиторна и 120 часа извънаудиторна заетост, 5 кредита. За научноизследователска дейност са предвидени според формата на обучение следните ECTS кредита: 110 (Р), 120 (З), 130 (СП) и за педагогическа дейност – 10.

ПКСНУ счита, че препоръката е изпълнена.

Препоръка 2. Да се предприемат мерки за повишаване на успеваемостта на докторантите и подобряване на съотношението „зачислени/защитили“.

Срок: постоянен

В обучаващото звено катедра „Стопанско управление“ са приети правила и критерии за повишаване на успеваемостта на докторантите, с цел подобряване на съотношението „зачислени/защитили“, чието проявление е чрез системата за оценяване и атестиране на докторантите – тримесечно и годишно за всички форми на обучение, От данните за състоянието на докторантите е видно, че от 22 докторанти са зачислени през периода и 12 – от предходни години, 13 от тях са защитили успешно дисертационни трудове и 10 – отчислени с право на защита, 3 са отчислени без право на защита и 2 – прекъснали. С продължаващо обучение са 6 докторанти. Относителният дял на защитилите спрямо приетите докторанти е 59,09 %.

ПКСНУ счита, че препоръката се изпълнява.

Препоръка 3. Да се осигури равномерно разпределение на хабилитираните преподаватели при научното ръководство на докторанти по докторската програма.

Срок постоянен

Научното ръководство на докторанти в ДП „СУ“ е от академичния състав на обучаващата в ДП катедра с квалификация в ДП. Констатирано е сравнително равномерно включване на хабилитирания състав на катедра „Стопанско управление“ в научното ръководство на докторанти от оценяваната ДП.
ПКСНУ счита, че препоръката се изпълнява.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма.

1.1.1. Обучението в ДП „Стопанско управление“ е в съответствие с представените в публичното пространство визия и мисия на СУ и Стратегията за развитие на ПН 3.7 Администрация и управление (2019 – 2025), съобразени с националната законодателна и европейска рамка, отнасяща се до обучението в ОНС „доктор“ (Закон за висшето образование, Закон за развитие на академичния състав в Република България, Правилник за прилагане на ЗРАСРБ, Наредба за държавните изисквания за приемане и обучение на докторантите, Правилника за устройството и дейността СУ „Св. Климент Охридски“, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Климент Охридски“, Правилника за образователните дейности в СУ „Св. Климент Охридски“, Критериите и изискванията на Стопанския факултет към работата на докторантите и към подготовката на докторските тези за получаване на ОНС „доктор“ и др.).

Обучението в ДП „Стопанско управление“ е неразделна част от цялостната дейност на СУ „Св. Климент Охридски“ и в частност обучаващите се в ПН 3.7. Администрация и управление“ и то съответства на обявените мисия, цели и задачи както на СУ, така и на обучаващото звено – катедра “Стопанско управление”, Стопански факултет.

1.1.2. СУ, СФ и катедра „СУ“ провеждат устойчива Политика по качеството с обосновани и отчетливи цели на университетско, катедрено и факултетно ниво, за реализацията на които е изградена и функционира вътрешната система за управление на качеството (СУК), чиято концептуална рамка е в контекста на заложените изисквания за стандарта БДС EN ISO 9001:2008.

СУК на СУ отчита специфичните особености на Университета като най-голямото висше училище в страната и е публично оповестена на университетския уебсайт със съответните разяснения и достъпност за всички членове на академичната общност.

В структурата на СУК на СУ се включват: Университетски център по управление на качеството; Експертен съвет по качеството (Университетска комисия по качеството); Факултетни комисии по качеството; Катедрени отговорници по качеството.

Системата за управление на качеството функционира посредством разработени стандарти, процедури и механизми, които осигуряват качеството на образователния процес, атестирането на преподавателите и служителите; проследяване на реализацията на студентите и връзки с външни организации, проследяване качеството на административното обслужване и на научноизследователската дейност.

Основен документ на СУК на СУ е „Наръчник по качеството на СУ“, в който са описани основните положения, свързани със същността, принципите, стандартите, процедурите и механизмите за функциониране на системата, посочени са също така и отговорностите на ръководството, управлението на ресурсите и процесите, механизмите за измерване, анализ и подобряване на процесите. Промени в Наръчника по качество са внасяни при синхронизирането на различни документи, които имат отношение към управление на качеството, промените в Правилник за устройството и дейността на СУ „Св. Климент Охридски“, приети от Общото събрание на СУ през м. ноември 2017 г. и промените в Закона за развитие на академичния състав в Република България от април 2018 г., с последна актуализация от 2021 год.(решение на АС, Протокол № 16 от 29.09.2021.) (https://www.uni-sofia.bg/Quality_System).

От есента на 2018 г. Университетският център по управление на качеството издава ежемесечен електронен бюлетин, в който се помества актуална информация за дейностите по осигуряване на качеството в СУ „Св. Климент Охридски“ и се представят постижения, добри практики и интересни идеи за постигане на високи стандарти за качество на обучението.

СУК предоставя възможност за различни форми за обратна връзка – разнообразни анкетни проучвания, фокус-групи, срещи, семинари, дискусии. Най-новата форма на обратна връзка са кутиите за писмени мнения, предложения и отзиви. Прегледът на предложенията и отзивите се прави от Факултетските комисии по качеството/Комисиите на департаментите и от Университетския център за управление на качеството.

Календарът на дейностите по осигуряване на качеството, който е приложение към Наръчника по качеството на СУ „Св. Климент Охридски“ съдържа всички дейности по качеството на ниво факултет (https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/upravlenie_na_kachestvoto/kalendar_na_dejnosti_po_osiguryavane_na_kachestvoto_v_su).

Към Университетския център по качество функционира Лаборатория за анализи и проучвания, която проучва мнението на заинтересовани страни, обработва данните и изготвя аналитични доклади, които служат за атестирането на преподавателите, за инициране на промени в учебните планове и програми и за акредитацията на професионалните направления.

Осигуряването на отчетност, публичност и подкрепа при взимането на стратегически решения за управление на качеството е посредством Годишен план за работата на Експертния съвет (Университетската комисия по качеството), който съдържа основните дейности на общоуниверситетско равнище за период от една година, разписани с конкретни срокове, задачи и насоки за реализиране.

За ефективността на системата за качество в СУ „Св. Климент Охридски“ се провеждат ежегодни прегледи по качеството, които са заложили и регламентирани като дейност в Наръчника по качеството и провежданите вътрешни одити.

През акредитационния период са извършвани 4 (четири) вътрешни одити за оценка на качеството на обучение на ДП „Стопанско управление“ в Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и 3 (три) външни одита.

1.1.3. СУ „Св. Климент Охридски“, СФ и катедра „Стопанско управление“ поддържат и провеждат нормативно регламентирана политика за взаимовръзката между научните изследвания и обучението в докторските програми в рамките на националния и институционалния контекст. Гарант за това е изградената и функционираща научноизследователска инфраструктура в СУ „Св. Климент Охридски“, благоприятстваща взаимовръзката между наука и образование посредством включване на преподаватели, докторанти и студенти в изпълнение на научноизследователски проекти; подпомагане и стимулиране на научноизследователската активност на академичния състав; провеждане на периодичен анализ и оценяване на резултатите от НИД.

Взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторска програма е регламентирано във вътрешнонормативните документи на СУ „Св. Климент Охридски“. Създадени са условия и стимули за съчетаване на преподавателската с изследователската дейност на академичния състав, както и стимулиране на научноизследователската дейност на докторантите.

При разработване на научноизследователски проекти катедрата активно привлича докторанти в научните екипи. За периода на акредитация 91% от докторантите са участвали в научноизследователски проекти.

Взаимовръзките между научните изследвания и обучението по докторските програми на СФ се подкрепят ежегодно и в рамките на обявяваните конкурси за разработване на научни проекти, финансирани целево от държавния бюджет, в научни области и направления, в които СУ „Св. Климент Охридски“ подготвя докторанти. От предоставената информация относно темите на дисертационните разработки ЕГ установи, че част от темите на дисертационните трудове са пряко свързани с работата по национални и международни научни проекти, в които участва първичното обучаващо звено.

СУ „Св. Климент Охридски“, СФ и катедра „Стопанско управление“ във всички свои дейности и процеси, свързани с обучението, се ръководи от изискванията на етичните норми и правила, регламентираны с Етичния кодекс, който е публично оповестен на сайта на Университета. В него са описани основни етични принципи и правила за научноизследователската и преподавателската дейност.

1.1.4. В СУ е създадена Етична комисия, която е постоянен консултативен орган, конституиран с приемането на Етичния кодекс на СУ „Св. Климент Охридски“. Университетът е подписал Декларация за присъединяване към принципите на Хартата на Европейските учени и Кодекса на

поведение при наемане на изследователи като първа стъпка в процеса за придобиване на логото на HR Excellence in Research, присъждано от Европейската комисия. В Университета работи Академичен омбудсман – институция, която е призвана да разрешава конфликти и да осигурява поверителна и неформална подкрепа на студентите и преподавателите като безпристрастен арбитър.

1.1.5. За превенция на плагиатство и измама се използва специализирана електронна система за проверка за плагиатство (StrikePlagiarism), през която преминават както докторските дисертации, така и магистърски тези.

СУ има и прилага задължителна процедура по подписване на декларация от докторантите за авторство на дисертационния труд. Въведена е практика всички материали в научните издания на Университета да преминават процедура за плагиатство преди публикуването им.

През наблюдавания период не са документирани процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация, изпитни измами и плагиатство.

Констатации на ПК по изпълнение на Стандарт 1:

По 1.1.1. Обучението в ДП „Стопанско управление“ се организира в изпълнение на заявените мисия и визия на СУ „Св. Климент Охридски“ и свързаните с тях стратегии, цели, приоритети и задачи. То се осъществява в съответствие с действащото национално законодателство и вътрешните нормативни документи на Университета, които са публично оповестени.

По 1.1.2. При обучението в ДП „Стопанско управление“ се осигурява високо качество на подготовката на бъдещите специалисти. СУК е сертифицирана и функционира в съответствие с изискванията на БДС EN ISO 9001:2015. Контролът върху качеството на обучението в т.ч. и в докторската програма „Стопанско управление“, се осъществява чрез провеждането на ежегодни вътрешни одити. През акредитационния период са извършвани 4 (четири) вътрешни одита за оценка на качеството на обучение на ДП „Стопанско управление“ и 3 (три) външни одита на организацията.

По 1.1.3. Прилага се политика на обвързаност между научните изследвания и обучението ДП в рамките на националния и институционалния контекст. Създадени са условия и стимули за участието на докторантите в научноизследователска, проектна и публикационна дейност.

По 1.1.4. В СУ функционира Етична комисия и Академичен омбудсман. За осигуряване на академичното единство има конкретно разписани правила и процедури във вътрешнонормативните актове на ВУ за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство. През оценявания период не са регистрирани случаи на изпитни измами и плагиатство, свързани с обучението в ДП „СУ“.

СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на висококвалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

2.1.1. Обучението в оценяваната ДП съответства на съвременните тенденции в развитието на специалността. Разработването на учебната документация на ДП „Стопанско управление“ е съобразено с националната законова рамка и университетската нормативна уредба. Спазени са Стандартите и насоките за осигуряване на качество в Европейското пространство за висше образование, прилагайки качествено обучение и преподаване, подпомагащо международно сътрудничество на всички заинтересовани страни.

В съдържанието на учебната документация на оценяваната ДП се съдържат ясно изразени цели, задачи и очаквани резултати от обучението.

Резултатите от обучението и квалификацията, която се придобива със завършване на ДП са определени и структурирани съгласно Европейската квалификационна рамка, Националната квалификационна рамка, Държавните изисквания за придобиване на висше образование в образователна и научна степен „доктор“ в България.

Обучението в докторската програма е съобразено с изискванията, установени за кръга от изследователски области, попадащи в обхвата на програмата в международен план, както и с потребностите, произтичащи от характеристиките на бъдещите работни места на завършилите

докторанти, в т.ч. академичната сфера, държавното управление и бизнеса. Преминаването на пълния курс на обучение гарантира задълбочена теоретична подготовка и способност за извършване на адекватна научно-приложна дейност. Завършилите докторската програма по „Стопанско управление“ могат да се реализират успешно както като преподаватели и изследователи в академични институции, така и в държавното управление, частния бизнес и др. на управленски и консултантски позиции, както и като предприемачи.

2.1.2. СУ, СФ и катедра „Стопанско управление“ имат нормативно регламентирани процедури, свързани с разработването, одобряването и прилагането на учебната документация.

Разработването и актуализирането на учебната документация в оценяваната ДП се осъществява съобразно изискванията в Правилник за образователните дейности в СУ „Св. Климент Охридски“, Критерии и изисквания на Стопанския факултет към работата на докторантите и към подготовката на докторските тези за получаване на образователната и научна степен „доктор“, Решения на факултетния съвет на СФ, Вътрешни правила за организацията и провеждането на формите на изпитване в докторските програми към СФ.

Учебният план се разработва в три раздела и съдържа определен набор от характеристики. Той се изготвя от катедра „Стопанско управление“, обсъжда се и се приема на КС, внася се за одобрение от ФС на СФ и за утвърждаване от Академичния съвет на СУ „Св. Климент Охридски“. Образци и модели на представената учебна документация са публикувани на сайта на факултета.

В Стопанския факултет през 2019 г. е приета Процедура за реда по анализ и осъвременяване на учебните планове и програми в Стопанския факултет. Съобразно това учебният план на докторската програма и учебните програми на дисциплините, включени в него, подлежат на ежегоден анализ. Актуализирането на учебната документация се осъществява със съдействието на докторантите, потребителите на кадри и други заинтересовани страни.

2.1.3. ДП „Стопанско управление“ е представена в ясно описана документация, която определя устойчиви цели и задачи на образователната и научна дейност, обвързана с нея.

Пълният комплект на учебната документация на оценяваната ДП включва: Квалификационна характеристика на програмата; Общ учебен план за докторската програма; Конспект за кандидат-докторантски изпит; Форма на индивидуален учебен план за докторанта; Форма на отчет за изпълнението на индивидуалния план; Учебни програми по дисциплини; Атестационен лист за периодична оценка на докторантите; Структура на рецензии за вътрешна защита на дисертационен труд. Учебният план на оценяваната ДП е съобразен с учебните планове и утвърдените образователни практики на университети от Европейския съюз и извън него. Структуриран е в следните раздели: Учебна дейност: задължителни докторантски минимума – 30 кредита за редовна (Р) и задочна форма (З) на обучение и 20 кредита за самостоятелна подготовка (С), извънаудиторна заетост 900 часа, в т.ч. 600 часа за докторантски минимум по специалността и 300 часа – за докторантски минимум по западен език; задължително-избираеми докторантски курсове – 20 кредита със 120 часа аудиторна и 480 часа извънаудиторна заетост; избираеми докторантски курсове – 10 кредита и по 30 часа аудиторна и 120 часа извънаудиторна заетост по всяка избираема дисциплина; Научноизследователска дейност – 110 кредита (Р), 120 (З) и 130 (С); Педагогическа дейност – 10 кредита и до 45 часа аудиторна заетост.

Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план, който се съставя за целия период на обучението и се конкретизира по години за срока на докторантурата. Изготвя се на основата на учебния план на докторската програма съвместно от докторанта и научния му ръководител. В случаите, когато докторантът е в задочна форма на обучение, значение има и мнението на неговия работодател относно темата на дисертационния труд. Индивидуалният план съдържа темата на дисертационния труд; името на научния ръководител, срокът на докторантурата, конкретизира дейностите по години за срока на докторантурата. На всеки три месеца докторантите докладват резултатите от работата си пред катедрения съвет. Дисертационният труд се внася в катедрата за вътрешна защита по преценка на ръководителя относно неговата готовност. Предложението за откриване на процедура по вътрешно обсъждане на дисертационния труд се представя от научния ръководител, като се представя и отчет за изпълнението на дейностите по индивидуалния план на докторанта и събраните от докторанта ECTS кредити. При положителна оценка на катедрата, дисертационният труд се предлага за публична защита и се определя научно жури, което се одобрява от Факултетния съвет.

2.1.4. СУ, СФ и катедра „Стопанско управление“ имат утвърдена практика за системен анализ на възможните работни места, проучване на резултатите на пазара на труда, потребностите от човешки ресурси с ОНС „доктор“ и възможностите на ДП.

ДП „СУ“ включва широк обхват на теми от теоретичен и приложен характер, които са

сътносими на научните постижения и новите тенденции в областта на съвременната икономическа теория и модерните методи за икономически анализ.

СУ „Св. Климент Охридски“ и СФ предоставят на преподавателите и докторантите разнообразни възможности за представяне и дискутиране на резултатите от научната им дейност чрез участие в научни форуми от международно и национално значение, публикуване на резултатите в издания на Стопанския факултет, участие в различни форми на обмен.

СФ има сключени над 50 споразумения за сътрудничество и партньорство с водещи представители на бизнеса, което позволява да се обсъждат нуждите на работодателите от специалисти с конкретни знания и умения.

2.1.5. ДП „Стопанско управление“ на катедра „Стопанско управление“ в СУ „Св. Климент Охридски“ има своите аналози в други ВУ в България (УНСС – София, ИУ – Варна.), в страни от ЕС (Университет в Лил и Университет Бордо IV – Франция) и извън него (Университет Станфорд – САЩ).

Катедра „Стопанско управление“ разполага със собствени информационни масиви за световните постижения в професионалното направление, част от които се съхраняват в Библиотеката на СФ. Преподавателите от катедрата прилагат съвременни модели на обучение, осигуряващи висока конкурентоспособност в образователното пространство на професионалното направление 3.7 Администрация и управление.

Актуалността на учебното съдържание в направление 3.7 „Администрация и управление“ отразява адаптивността на обучението към динамиката на съвременните реалности в глобалната и националната икономика, администрация и управление.

СФ използва възможностите на многобройните двустранни договори за сътрудничество на СУ „Св. Климент Охридски“ с университети в Европа, Азия и Америка, за да привлича гост-преподаватели за интензивни езикови курсове.

Обучението по учебните дисциплини, включени в учебния план на докторска програма „Стопанско управление“ е съвместимо с университети в ЕС или извън ЕС, в които се преподават същите или сходни дисциплини, което гарантира бъдещата възможност на докторантите за реализиране на изходящи докторантски мобилности. Независимо от създадените добри условия, през акредитационния период *не е реализирана изходящи докторантски мобилности*

Създадени са възможности докторантите да представят и обсъждат резултатите от своята научна дейност на научни форуми от международен и национален мащаб.

2.1.6. В СУ, СФ и катедра „Стопанско управление“ се прилагат нормативно регламентирани процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на учебната документация на докторските програми. В СФ те са регламентирани в Процедура за реда по анализ и осъвременяване на учебните планове и програми в Стопанския факултет (приета на заседание на ФС, проведено на 28 май 2019 г. (Протокол № 5).

В сектор „Студенти“ на СФ административно за докторантите отговаря инспектор „Докторанти“ и инспектор „Международна дейност и чуждестранни студенти“, при които се съхранява цялата документация на докторските програми и на индивидуалните докторантури.

Изпълнението на индивидуалните планове се следи от научните ръководители, докладва се и се обсъжда на катедрени съвети и специализирани докторантски семинари. Атестирането на докторантите се прави ежегодно, а докторантите, редовно обучение изготвят на всеки три месеца отчети за дейността си.

Констатации на ПК по изпълнението на Стандарт 2:

По 2.1.1. Създадени са условия за разработване на ДП „Стопанско управление“ в съответствие със съвременните образователни стандарти и постижения на науката, а в учебната документация са зададени интелектуалните качества, знания, умения и компетенции, придобивани в хода на обучението в ДП.

По 2.1.2. Разработването, одобрението и прилагането на учебната документация по ДП се основава на действащата нормативна уредба и вътрешния Стандарт за учебна програма. При разработването и обсъждането на учебната документация участват представители на практиката и докторантите.

По 2.1.3. ДП „Стопанско управление“ е представена в ясна документация, в която са зададени целите и задачите на образователната и научната дейности, свързани с обучението на докторантите

По 2.1.4. При разработването на ДП се вземат под внимание резултатите от извършени

проучвания, засягащи пазара на труда.

По 2.1.5. Докторската програма е съвместима с докторски програми на други ВУ в България и чужбина. Има създадени условия и предпоставки за осъществяване на мобилности, но за наблюдавания период *не е реализирана докторантска мобилност*.

По 2.1.6. В СУ „Св. Климент Охридски” и СФ имат изработена и утвърдена процедура за наблюдение, анализиране, оценяване и утвърждаване на учебната документация по докторските програми

СТАНДАРТ 3_ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

3.1.1. Обучението в ДП „Стопанско управление“ се провежда в съответствие с националната законова рамка за придобиване на ОНС “доктор” и вътрешната нормативна уредба на СУ „Св. Климент Охридски“ и СФ за обучението на докторанти, която е публично оповестена и със свободен достъп на сайта на СУ. Прилагат се стандарти и процедури, регламентиращи обучението на докторанти в оценяваната ДП, отговарящи на изискванията на ЗРАСРБ, Правилник за прилагане на Закона, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски”. Използваните съвременни методи на преподаване в обучението по Администрация и управление се допълват с гъвкавите и адаптивни методи за оценяване на постиженията на докторантите.

СУ „Св. Климент Охридски“ и обхващащото звено имат необходимите организационни и технологични условия за използване на институционалните, факултетните и катедрените ресурси и възможности, свързани с обучението на докторанти, които отговарят на съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията. СФ разполага със съвременна компютърната и информационна база за обучение, притежава лицензи за най-широкоизползваните програмни продукти, включително тясно специализирани програмни продукти за обработка и анализ на данни.

В СУ е изграден Докторантски център (ДокЦент), който предоставя възможност на докторантите да слушат разнообразни докторантски курсове, предоставя допълнителни възможности за финансиране на участия на докторанти в конференции, семинари, летни школи и на съвместни публикации с научните ръководители. Добра практика е включването на резултатите от научноизследователската дейност на докторантите, вкл. и от оценяваната ДП в учебния процес.

На докторантите от оценяваната ДП е предоставена възможност за участие в научноизследователски проекти, включване на проектни материали като модули в тематичното съдържание (лекционни курсове и семинарни занятия) на учебните дисциплини, набирането на научни данни, представянето на резултатите от научни изследвания на преподавателите в учебните часове или научните форуми на университета и др.

3.1.2. Обучението на докторанти в оценяваната ДП е посредством приложимостта на индивидуални и колективни форми на обучение в зависимост от конкретните дейности, предвидени в ИУП под контрола на научния ръководител и със съдействието на членовете на академичния състав, ангажиран с обучението в ДП. Индивидуалните учебни планове на докторантите са изцяло съобразени със спецификите на научноизследователските интереси на докторанта и професионалното направление. Докторантите могат да избират курсове по научното направление на докторантурата от други докторски програми, както и от магистърските програми на СФ.

Индивидуалните форми на обучение на докторантите включват самоподготовка за полагане на докторантските изпити, проучване на специализираната литература по темите на дисертационните трудове, структуриране на разработката, научни консултации, проучване на международния опит, набиране на релевантни данни, изследване на зависимости и явления, проверка на хипотези, анализи на резултати, теоретично осмисляне на резултати, формулиране на хипотези и задачи; докладване пред научни форуми и семинари в страната и в чужбина, разработване на научни публикации и подготовка и защита на дисертационен труд.

Колективната форма на обучение включва посещения на лекции по модули от задължителни и избираеми дисциплини от учебния план на докторската програма, формиране на работни хипотези и конкретни задачи и участие в преподавателска дейност със студентите.

Научните ръководители осъществяват текущ и периодичен контрол върху изпълнението на индивидуалния учебен план, като периодично изразяват становище. Всички решения по обучението на докторантите се докладват и вземат на Учебно-научния съвет.

3.1.3. Обучението на докторанти в ДП се осъществява съобразно утвърдения ИУП, в който са обособени основните етапи от неговата подготовка, вкл. и по разработването на дисертационния труд. ИУП е разработен е по образец на институцията и описва съдържанието на учебния процес по отделни дейности: докторантски минимум, задължителни учебни дисциплини, избираеми учебни дисциплини, научно изследователска дейност, педагогическа и експертна дейност, работа по дисертацията; допълнителни дейности.

Докторантите от оценяваната ДП отчитат тримесечно и ежегодно работата си по утвърдения индивидуалния план според предвидените срокове в него. Отчетите се изготвят по утвърден стандарт и се приемат на катедрено заседание, след което се докладват пред Факултетен съвет.

Докторантите се атестират от Факултетния, съответно Научния съвет в края на всяка академична година. Редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие в съответствие с чл. 41 от Правилника. В катедра „Стопанско управление“, със съгласието на докторантите, е възприета практика на тримесечно отчитане на работата и на докторантите в задочна и самостоятелна форма на обучение.

Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта и при необходимост предлага конкретни дейности в индивидуалния учебен план за следващия отчетен период.

Анализът на изпълнението на всяка регламентирана дейност се документира и включва в досието на докторанта.

3.1.4. СУ „Св. Климент Охридски“, СФ и катедра „Стопанско управление“ прилагат процедури, съдържащи съвременни и публично оповестени методи за комплексна оценка и атестация на постиженията на докторантите, вкл. и от оценяваната ДП. Създадени са оценъчни системи към СУК, които се прилагат при обработката резултатите от обучението по всяка дисциплина и при завършване курса на обучение. В Стопанския факултет е въведена подробна кредитно-точкова система за оценяване на работата на докторантите, регламентирана с „Критерии и изисквания на Стопанския факултет към работата на докторантите и към подготовката на докторските тези за получаване на образователната и научна степен „доктор“.

Докторантите представят пред катедрения съвет отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати), отчет за изпълнението на индивидуалния план и справка от профила му в информационната система за научната дейност на СУ.

Обучаващото звено катедра „Стопанско управление“ като елемент от СУ има изградена система за популяризиране на резултатите от научните изследвания на докторантите чрез представянето им пред научни форуми (конференции, семинари и др.) и публикуване в специализирани издания. Административният контрол по поддържане на системите за изпитните процедури за оценка на знанията и уменията на докторантите, се осъществява на университетско и факултетно ниво. Резултатите от контрола по спазването на установената система за проверка и оценка на знанията на докторантите се документират по разписан ред.

3.1.5. ВУ има ясно структурирана система от правила и необходимите комисии за разглеждане на жалби на студенти и докторанти. Създадена е Университетска система за подаване на жалби и Комисия за сигнали и жалби към Студентски съвет на ВУ, чиято дейност и функции са нормативно регламентираны с Правилник за образователните дейности в СУ „Св. Климент Охридски“, Контролен съвет на СУ „Св. Климент Охридски“; Академичен омбудсман, Етична комисия на СУ „Св. Климент Охридски“, „Правилник за разглеждане на сигнали и жалби от студенти и докторанти в ВУ „Св. Климент Охридски“.

Проблеми, свързани с обучението на докторанти, могат да бъдат обсъждани и решавани от Катедрения съвет, Факултетния съвет и университетското ръководство.

През акредитационния период не е установено подаването на жалби от докторанти от ДП „Стопанско управление“.

Констатации на ПК по изпълнението на Стандарт 3:

По 3.1.1. Обучението на докторанти в ДП „Стопанско управление“ се провежда чрез съвременни

образователни форми и методи по стандарти, отговарящи на правилата на организиране и управление на образователните дейности в СУ „Св. Климент Охридски“.

По 3.1.2 Обучението на докторантите в оценяваната ДП се осъществява в индивидуални и колективни форми, планира се и се извършва в съответствие с индивидуалния учебен план и се координира и наблюдава от научния ръководител.

По 3.1.3 Докторантите получават необходимото методическо ръководство от определения научен ръководител, като периодично се отчитат пред него и пред катедрения съвет.

По 3.1.4 Оценяването на постиженията на докторантите е регламентирано в институционални документи и правила. Методите са базирани на индивидуалните планове и кредитната система. Критериите за оценяване постиженията на докторантите са публично оповестени в интернет страницата на Стопанския факултет.

По 3.1.5. В СУ има действащи правила и структури за разглеждане на жалби от докторанти. През акредитационния период не е установено наличието на подавани жалби от докторантите в ДП „Стопанско управление“.

СТАНДАРТ 4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И СЕРТИФИЦИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ.

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

4.1.1. СУ и обучаващата катедра „Стопансдокторантно управление“ имат публично оповестена и нормативно регламентирана политика за проследяване на жизнения цикъл на докторантите – от приема, обучението и придобиването на ОНС „доктор“. Основни регламентиращи документ са Правилник за устройството и дейността на СУ „Св. Климент Охридски“, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Климент Охридски“, Правилник за образователните дейности в СУ „Св. Климент Охридски“, Критерии и изисквания на Стопанския факултет към работата на докторантите и към подготовката на докторските тези за получаване на образователната и научна степен „доктор“, Решения на факултетния съвет на Стопанския факултет, Вътрешни правила за организацията и провеждането на формите на изпитване в бакалавърските, магистърските и докторските програми към катедра “Стопанско управление”.

Към прилаганите Процедурни правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности и устойчива практика на университетско и факултетно ниво за проследяване на всеки етап от „жизнения цикъл“ на докторанта, са разработени допълнителни механизми и процедури за оценка на процеса на изпълнение на задълженията на докторанта. Административният орган, който организира и проследява жизнения цикъл е Докторантския център към СУ.

Цялостната информация относно приема на докторанти е публикувана на интернет страницата на СУ „Св. Климент Охридски“ в раздел „Образование“, подраздел „[Докторанти](#)“ и тско училище на страницата на СФ, раздел „[Докторанти](#)“.

Обучението на докторанти в ДП „Стопанско управление“ се провежда в и трите форми на обучение.

4.1.2. СУ „Св. Климент Охридски“ и СФ провеждат публично оповестена и нормативно регламентирана политика за подпомагане и приобщаване на докторантите към научните изследвания и ги насърчава за участие в научноизследователски проекти. Информация за възможностите за участие на докторантите в изследователски проекти, финансирани по линия на различни проекти, вкл. и от Фонд „Научни изследвания“ е достъпна на сайта на СУ и СФ (<http://groups.yahoo.com/group/feba-phd>).

През акредитационния период са установени общо 20 (двадесет) участия на докторанти в научни проекти за периода. От общия брой участия на докторанти в проектна дейност 17 (седемнадесет) са във вътрешни проекти по линия на ФНИ и 3 (три) в международни проекти. Относителният дял на докторантите от оценяваната ДП в научни проекти за периода е 91 %. Не е установено участие на докторанти от ДП „СУ“ в национални научни проекти през акредитационния период.

Научните проекти с участие на докторанти от оценяваната ДП са обвързани с тематиката на дисертационните трудове. Налице е реална взаимовръзка между обучението по ДП и научните изследвания.

4.1.3. СУ, СФ и катедра „Стопанско управление“ имат установени, нормативно регламентирани и публично оповестени Политика, процедури и форми на международна дейност. На сайта на СУ и на СФ се публикува актуална информация за условията за мобилност на студенти, докторанти и преподаватели, в т.ч. информация за споразумения по Еразъм + и двустранни споразумения. Цялостната организация и координация на международната дейност е администрирана от отдел „Международно сътрудничество“.

През акредитационния период СФ има установени стратегически партньорства с частни и държавни акредитирани висши училища за сътрудничество в изготвянето на съвместни учебни планове, разработване на съвместни образователни и научноизследователски проекти в трите степени на обучение, участие в проекти с партньори за изграждане на капацитет, мобилност на студенти, докторанти и персонал. По програма „Еразъм +“ са сключени 74 договора, подпомагащи международното сътрудничество в ДП „Стопанско управление“. Кандидатстването за мобилност по програма „Еразъм+“ се осъществява задължително чрез електронната платформа: <http://erasmus.uni-sofia.bg/>. Допълнителни възможности за мобилност се предоставят от Докторантския център.

През акредитационния период независимо от създадените добри условия и възможности за мобилност, в ДП „Стопанско управление“ *не е реализирана докторантска мобилност.*

СУ „Св. Климент Охридски“, СФ и катедра „Стопанско управление“ имат практика за планиране и провеждане на разнообразни научни събития и научни форуми, които предоставят възможност за участие на докторантите в тях, в т.ч. и на докторантите от оценяваната ДП. На докторантите от оценяваната ДП е осигурен свободен достъп за публикуване на научните резултати от научните изследвания в дисертационните трудове в сборниците от научните конференции на университетско и факултетно ниво, на други университети и в редица списания в страната и в чужбина.

През акредитационния период докторантите в ДП „Стопанско управление“ са реализирали 49 (четиридесет и девет) участия в научни форуми общо, от които 35 (тридесет и пет) в страната и 14 (четиринадесет) в чужбина. На един докторант от ДП за периода се падат средно 1,4 участия в научни форуми общо, в т.ч. – 1 бр. участия в страната и 0,4 бр. – в чужбина.

4.1.4. СФ има създадена и успешно функционираща система за администриране на докторантското обучение и реализацията на завършилите успешно докторанти, нормативно регламентирана с Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Климент Охридски“.

Администрирането на жизнения цикъл на обучението на докторанти в оценяваната ДП е на факултетно ниво чрез Инспектор „Докторанти“ и инспектор „Инспектор Международна дейност и чуждестранни студенти“, където се води досието на всеки докторант. Контролът на хода на жизнения цикъл на докторантите е посредством тримесечните и ежегодните отчети за изпълнение на индивидуалните планове, писменото мнение на научните ръководители, ежегодната атестация на докторантите

Чрез административните структури на СФ катедрите осъществяват интензивно сътрудничество с НАЦИД.

Реализацията на завършилите докторанти в оценяваната ДП се проследява чрез Кариерен център и „Алумни“ клуб на СФ, с помощта на който се поддържа обратна връзка със завършилите и реализирани докторанти.

Трима от успешно защитилите дисертационни трудове докторанти от ДП „СУ“ в ПН 3.7. Администрация и управление продължават академична кариера – един през 2016 г. и двама през 2018 година.

СФ ежегодно обявява прием в акредитирани ДП. В оценяваната ДП за акредитационния период са заявени и приети 22 докторанти, от които в редовна форма на обучение – 15 (петнадесет), в задочна форма на обучение – 5 (пет) и 2 (двама) самостоятелна подготовка. През 2016 год. от оценявания период не са заявявани и приемани докторанти в ДП „СУ“. За 2022 год. не е предоставена информация относно докторантите. Приемът на докторантите е в съответствие с обявените места и форми на обучение- в оценяваната ДП реализацията е 100 %. Освен приетите през акредитационния период 22 докторанти, продължават обучението си от предходни периоди още 12 (дванадесет докторанти). Общо обучаваните за периода докторанти са 34 (тридесет и четири). През акредитационния период (актуализация към 2023 год.) защитават успешно дисертационни трудове 13(тринадесет) докторанти, в

т. ч. и от зачислените през предходния период. С право на защита са отчислени 10 (десет) докторанти, отчислени без право на защита 3 (трима) докторанти и прекъснали – 3 (трима) докторанти. Обучаваните докторанти в края на периода са 6 (шест), които продължават своето обучение.

От успешно защитилите 3 (трима) продължават академична кариера. На един хабилитиран преподавател с квалификация в ДП „Стопанско управление“ през периода се пада 1 защитил докторант.

Констатации на ПК по изпълнението на Стандарт 4:

По 4.1.1. СУ, СФ и катедра „Стопанско управление“ имат изградени и действащи структури и разработени вътрешнонормативни документи (стандарты, процедури, справочници и др.) за проследяване на „жизнения цикъл“ на докторантите.

По 4.1.2. В СУ и СФ са създадени необходимите условия за участие на докторантите в научни проекти и да развиват изследователските си способности. През акредитационния период докторантите имат общо 20 (двадесет) участия в проектна дейност, в т.ч. във вътрешно институционални – 17 (седемнадесет) и в международни – 3 (три). Не е установено участие на докторанти от ДП в национални научни проекти.

По 4.1.3. Обучаваните в ДП имат осигурени възможности за реализация на докторантска мобилност по договори за международно сътрудничество и обмен по програма „Еразъм +“. През оценявания период в ДП „Стопанско управление“ не е реализирана докторантска мобилност. За същия период докторантите от ДП са реализирали общо 49 участия в научни форуми, от които в страната – 35 и в чужбина 14. На един докторант се падат 1,4 участия в научни форуми средно, от които 1 участие в страната и 0,4 в чужбина.

По 4.1.4. СУ и СФ имат разработена и успешно функционираща административна система за регистриране хода на докторантурите и реализацията на завършилите докторанти в оценяваната ДП. За акредитационния период е реализиран 100 % прием на обявените в оценяваната ДП-22 докторантски места за прием в трите форми на обучение, с превес на редовната. С право на защита са отчислени 10 докторанти. Успешно са защитили дисертационни трудове – 13 (тринадесет) докторанти. Отчислени без право са 3 и прекъснали – 3 докторанти. От успешно защитилите дисертационни трудове 3 (трима) продължават академична кариера

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Критерий 5.1 Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията.

5.1.1. СУ и СФ имат публично оповестена политика за осигуряване на академичен състав с необходимия профил и подготовката на докторанти. Разработени са и се прилагат ясни и стриктни процедури за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, нормативно регламентирани с Правилника за устройството и дейността на СУ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ и Правилника за образователните дейности в СУ „Св. Климент Охридски“ /ПОДСУ/, които са в съответствие с националната законодателна рамка на висшето образование и развитието на академичния състав в Република България.

Прилагат се ясни и прозрачни процедури за мотивиране на академичното израстване, самоусъвършенстване и развитие на научноизследователската дейност в съответствие с актуалните европейски и национални политики за висше образование и действащите национални нормативни актове в сферата на висшето образование и академичното развитие.

Обучението в ДП „Стопанско управление“ се осъществява от хабилитиран академичен състав, чийто професионален опит, квалификация и компетентност, съответства на оценяваната ДП.

През оценявания период общият брой преподаватели, осигуряващ обучението по ДП е 13 (тринадесет), от които хабилитираният академичен състав на първи ОТД към датата на акредитацията е 10 (десет) бр., в т. ч. професори – 4 (четири) бр., трима от които с научна степен „доктор на науките“ и доценти – 6 (шест) бр. Относителният дял на професорите е 40 % от хабилитирания състав и 30,76 % от общия академичен състав. Относителният дял на доцентите от хабилитирания състав е –

60 % и от общия брой академичен състав на катедрата – 46 %. От академичният състав с академична длъжност професор и научна степен „доктор на икономическите науки“ един е изследовател R4.

От общия брой хабилитиран академичен състав на обучаващата катедра 9 преподаватели са с квалификация в ДП и един, постъпил от септември в обучаващата катедра, е с компетентност. Ръководството на *обучаваните към момента на акредитацията докторанти от ДП изцяло е от хабилитиран академичен състав с квалификация в ДП с регистрация в НАЦИД в съответствие с МНИ за ПН 3.7. Администрация и управление.*

Средната възраст на хабилитирания академичен състав с квалификация, ангажиран с обучението на докторанти от оценяваната ДП, е 57 год., като на хабилитирания академичен състав е 51 год., на нехабилитирания – 44 год.

Хабилитираният академичен състав, ангажиран в обучението в оценяваната ДП е относително постоянен през оценявания период. На един хабилитиран преподавател с квалификация се падат 2,4 докторанти.

Нехабилитираният академичен състав на катедра „Стопанско управление“ се състои от 3 (трима) преподаватели, един от които е главен асистент с ОНС „доктор“ в ПН 3.7. Администрация и управление, чийто относителен дял е 7,69 % и 2 (двама) асистенти без ОНС „доктор“, чийто относителен дял съставлява 15,38%.

5.1.2. СУ „Св. Климент Охридски“ има разработени и усъвършенствани три информационни системи за електронно отчитане на данни за научноизследователската дейност на академичния състав.

Академичният състав на обучаващата катедра в ДП „Стопанско управление“ на ОТД участва в различни форми на научноизследователската дейност. Налице е необходимата продуктивна академична среда за научни изследвания и публикационната активност, участието в научни проекти, научни форуми и програми за мобилност на академичния състав, ангажиран с обучението в оценяваната ДП.

През оценявания период броят на проектите с участието на академичен състав, обучаващ в оценяваната ДП е: 22 проекта, от които 5 (пет) – вътрешни, 2 (два) – национални и 15 (петнадесет) – международни проекти. Общият брой участия на преподавателите от ДП в научни проекти е 78 бр., в т. ч. във вътрешни – 27 бр., в национални – 9 бр. и в международни – 42 бр. Относителният дял на академичния състав участващ в научни проекти през акредитационния период е 99 %, в т.ч. във вътрешни – 18 %, в национални – 13 % и в международни – 69 %. Средното участие на академичния състав в проектна дейност за периода е 8,67 бр., в т.ч. във вътрешни – 2 бр., в национални – 1,44 бр. и в международни – 5,22 бр.

Академичният състав на катедра „Стопанско управление“ през акредитационния период участва общо в 96 научни форуми, от които в страната – 71 бр. и в чужбина – 25 бр. участия. Средно на преподавател от ДП за акредитационния период се падат 7,38 бр. участия в научни форуми, в т.ч. в страната – 5,46 бр. и в чужбина – 1,92. Установено е сравнително равномерно и устойчиво участие на академичния състав, ангажиран с обучението в ДП в научни форуми, приоритетно в страната.

През акредитационния период публикационната активност на академичния състав на първи ОТД, осигуряващ обучението в ДП „Стопанско управление“ е представена от 210 публикации общо, от които 161 публикации в страната (в т.ч. монографии -25, студии- 23, статии – 95 и научни доклади – 38) и 49 – в чужбина (студии -4, статии – 33. Научни доклади - 12). От общия брой публикации 67 бр. са в реферирани и индексирани издания, в т.ч. 36 бр. са в издания *с импакт фактор и импакт ранг (SCOPUS и Web of Science)* към датата на акредитацията. Средно на преподавател за акредитационния период се падат 23,33 бр. публикации, в т.ч. 17,89 бр. на преподавател в страната, 5,44 бр. – в чужбина. Средният брой публикации в издания *с импакт фактор и импакт ранг (SCOPUS и Web of Science)* на преподавател е 4 бр.

Публикациите на академичния състав, ангажиран с обучението в ДП „Стопанско управление“ предимно са в областта на ДП.

През акредитационния период са установени 1007 цитирания общо в страната и в чужбина, което съставлява средно на един преподавател – 111,89 бр. цитирания. От общия брой цитирания е установено, че тези, които са в издания с импакт фактор и импакт ранг – SCOPUS и Web of Science, са 291 бр. На един преподавател средно се падат 32,33 бр. цитирания.

ЕГ констатира, че СУ, СФ и катедра „Стопанско управление“ имат установена практика резултатите от научните изследвания на академичния състав, осигуряващ обучението в ДП, да се популяризират в образователния процес и да се публикуват в различни издания.

СУ, провежда политика за мобилност на академичен състав. През акредитационния период академичният състав, ангажиран с обучението в оценяваната ДП е **реализирал общо 23** (двадесет и три) изходящи мобилности, в т. ч. по програма „Еразъм +“ 16 (шестнадесет), от които 13 (тринадесет) с цел

преподаване и 3 (три) – с цел обучение. Реализирани са и 7 (седем) изходящи мобилности **по други международни споразумения, от които 6 (шест) с цел преподаване и 1 (една) с цел обучение.**

През акредитационния период са установени *22 (двадасет и два) броя входящи мобилности* на преподаватели в областта на ДП с цел преподаване.

5.1.3. Академичният състав, ангажиран с обучението на докторанти от оценяваната ДП със своя професионален опит има успешна реализация на разнообразни специализирани изяви в експертната и консултантската дейност, научни журита, научни форуми и др.

Критерий 5.2. Научноизследователска и художествено-творческа дейност на академичния състав и участие на студентите и докторантите в нея

5.2.1 СУ, СФ и катедра „СУ“ имат разработени и прилагат отчетливо разписани правила и процедури за оценка на научноизследователската дейност на академичния състав и участието на студенти и докторанти.

Научноизследователската дейност и публикационната активност на академичния състав, осигуряващ обучението в ДП, е нормативно регламентирана и публично оповестена а сайта на СУ и на СФ. Обобщените данни на научноизследователската дейност на хабилитираните преподаватели в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ са представени в табл. 1.

Хабилитираният академичен състав с квалификация в оценяваната ДП през акредитационния период е представен от 9 (девет) преподавателя на ОТД.

За периода на акредитация хабилитирани преподаватели с квалификация в оценяваната ДП са реализирали 36 публикации в издания с импакт фактор и импакт ранг (средно на един хабилитиран преподавател с квалификация 4 бр. публикации) и 174 бр. в издания без импакт фактор или импакт ранг, общо – 210 бр. (средно на един хабилитиран с квалификация 23,33 бр. публикации). На един преподавател с квалификация публикациите в издания с импакт фактор и импакт ранг е 4 бр.

Табл.1. Научноизследователска дейност на хабилитираните преподаватели в докторската програма за периода на акредитация (към датата на изготвяне на доклада на ЕГ)

Преподаватели, бр.	Публикации, бр.			Цитирания в издания с импакт фактор или импакт ранг, бр.	Участия в научни проекти, бр.			
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания <u>без</u> импакт фактор или импакт ранг	Общо		Национални	Международни	Вътрешно-институционални	Общо
Хабилитирани преподаватели с квалификация по ДП (9)	36	174	210	291	9	42	27	78
Хабилитирани преподаватели с компетентност по ДП (1)##	-	-	-	-	-	-	-	-

За хабилитирания преподавател с компетентност, поради включването му в състава на катедрата от септември 2022 год., не е представена обобщена информация за научноизследователска дейност.

Цитираните публикации в издания с импакт фактор и импакт ранг на хабилитираните преподаватели с квалификация в акредитираната ДП през акредитационния период са 291 броя, средно на един хабилитиран преподавател с квалификация в ДП 32,33 бр. цитирания.

Хабилитираните преподаватели с квалификация в ДП реализират през акредитационния период общо 78 участия в проектна дейност, в т.ч. 9 участия в национални проекти, средно 1 участие на преподавател, 27 участия във вътрешни проекти, средно 3 участия и 42 участия в международни проекти, средно 4,67 участия на един хабилитиран преподавател с квалификация.

Установено е, че хабилитираните преподаватели с квалификация в ДП, имат научноизследователска дейност приоритетно по проблематиката на акредитираната ДП, притежават необходимия професионален и научноизследователски профил и опит и са в съответствие с изискванията за обучение и придобиване на ОНС „доктор“ в ПН 3.7. Администрация и управление.

Оценката на професионалната и научноизследователската квалификация и компетенции на хабилитираните преподаватели и приносът им за качеството на обучение на докторантите в ДП „Стопанско управление“ е в съответствие със законовата и вътрешнонормативната рамка, регламентираща академичното развитие.

5.2.2. СУ, СФ и катедра „СУ“ провеждат устойчива политика за мотивиране и стимулиране на докторантски изяви в научноизследователската, проектната и публикационната дейност.

Процесите на обучение, наблюдение и контрол на изследователската дейност на обучаваните в оценяваната ДП докторанти е в контекста на спазване на академичната етика и институционализиране на научните им прояви и ритмичното представяне на резултатите от тяхната научно изследователска работа.

Обобщена информация за научноизследователската дейност на докторантите в ДП „Стопанско управление“ е представена в таблица 2.

Табл.2 Научноизследователска дейност на докторантите в докторската програма за периода на акредитация (към датата на изготвяне на доклада)

Обучавани докторанти, бр.	Публикации, бр.			Участия в научни проекти, бр.			Участия в научни форуми, бр.		
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания без импакт фактор или импакт ранг	Общо	Национални	Международни	Вътрешно-институционални	Национални	Международни	Вътрешно-институционални
34	0	109	109	0	3	17	15	14	20

През акредитационния период в оценяваната ДП от ПН 3.7. Администрация и управление се обучават общо 34 (тридесет и четири) докторанти, от които приети през периода 22 бр. и от предходни периоди – 12 бр. в трите форми на обучение, с приоритет редовна. В края на акредитационния период действащи с продължаващо обучение са 16 докторанти, в т.ч. 11 в редовна, 4 в задочна форма и 1 самостоятелна подготовка. По време на своето обучение докторантите от ДП реализират общо 109 бр. научни публикации в издания без импакт фактор или импакт ранг, в т.ч. монографии -13, студии – 5, статии – 68 и научни доклади - 23. От общия брой публикации на докторантите 13 от тях са съвместни с академичен състав, ангажиран с обучението в ДП „СУ“ от обучаващата катедра. Средно на докторант се падат 3,3 бр. публикации общо, в т.ч. в страната – 2,55 бр. и в чужбина – 0,76 бр.

Реализираните публикации от докторантите в оценяваната ДП са в пряка връзка с броя на участията им в научни форуми в страната и в чужбина (общо 49 бр., в т.ч. в страната – 35 бр. (15 в национални и 20 вътрешноинституционални) и 14 в чужбина. На докторант се падат средно 1,5 бр. участия в научни форуми общо.

През акредитационния период обучаваните в ДП докторанти имат 20 (двадесет) бр. участия в научни проекти, в т.ч. 17 участия във вътрешни и 3 участия в международни научни проекти. Средно на докторант се падат 0,61 броя участия в научни проекти.

Не е установено участие на докторанти от ДП в национални научни проекти.

Съвместните публикации на докторанти с преподаватели от обучаващите в ДП катедри и други структури са 13 (тринадесет) броя.

Констатации на ПК по изпълнението на Стандарт 5:

Констатации на ПК по изпълнението на Стандарт 5:

По 5.1.1. СУ и СФ имат разработени и приложими политика и процедури за осигуряване на академичен състав за подготовката на докторантите от оценяваната ДП и за прозрачно и ефективно управление на академичното развитие и израстване. Академичният състав, ангажиран с обучението на докторанти от ДП „Стопанско управление“ се състои от 13 (тринадесет) хабилитирани преподаватели на ОТД, от които професори – 4 (четири) бр., в т.ч. трима с научна степен „доктор на науките“ и доценти – 6 (шест) бр. От хабилитирания академичен състав 9 преподавателя са с квалификация в ДП „Стопанско управление“ и един с компетентност. През акредитационния период броят на хабилитираните преподаватели се запазва постоянен. Средната възраст на хабилитирания състав, ангажиран с обучението в ДП е 51 год. Научното ръководство на обучаващите към момента на акредитацията докторанти от ДП е от академичен състав с квалификация в ДП.

По 5.1.2. Подготовката и обучението на докторантите в ДП „Стопанско управление“ се реализира от хабилитиран академичен състав с необходимия профил и квалификация в ПН 3.7. През акредитационния период е увеличен средният брой участия на един преподавател в проекти, научни форуми и средният брой публикации и цитирания в различни издания.

По 5.1.3. СУ, СФ и катедра „Стопанско управление“ прилагат утвърдени практики, разпознаваеми експертизи и има реализирани успешни изяви по специалността на оценяваната ДП и в ПН 3.7. Администрация и управление, към която тя принадлежи.

По 5.2.1. СУ, СФ и катедра „Стопанско управление“ имат създадени регламентирани правила и процедури за насърчаване на научноизследователската дейност на хабилитирания състав с квалификация в обучението на докторанти от ДП. Хабилитираният академичен състав с квалификация в оценяваната ДП е реализирал 36 бр. публикации в издания с импакт фактор и импакт ранг (Scopus и WoS).

По 5.2.2. Обучаващата в ДП „Стопанско управление“ катедра има отчетлива политика за стимулиране на научноизследователската дейност на докторанти в оценяваната ДП – публикационна активност, участие в проекти и в научни форуми с национално, международно и вътрешно-институционално значение. В оценяваната ДП са установени 13 (тринадесет) бр. съвместни публикации с докторанти от ДП.

СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 6.1 Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности

6.1.1. СУ „Св. Климент Охридски“ разполага с материално-техническа база, която постоянно се усъвършенства и осигурява съвременното обучение в ДП „Стопанско управление“. Университетът разполага и предоставя за ползване за нуждите на докторантите в сградата на Стопанския факултет добре оборудван самостоятелен кабинет с площ от 15 м².

Библиотека „Стопански науки“ комплектува фонда си основно в икономическите области на знанието – икономика, мениджмънт, иконометрия, счетоводство, финанси, бизнес управление и организация, икономика на труда, управление на човешките ресурси. Изцяло се съобразява с учебните планове и програми на студентите, спрямо които се комплектува и фонда. Комплектува се с експертното мнение на преподавателите по съответните дисциплини. Фондът се попълва и със сходни дисциплини като математика, информатика, туризъм, застраховане, търговско право и учебници за чуждоезикова подготовка.

Библиотеката на Стопанския факултет е с обща площ 180 м², Разполага с 2 книгохранилища, 20 компютъризирани читателски места, 14 некомпютъризирани, 2 компютъра за служебно ползване и 2 принтера. Компютрите най-често се ползват за търсене в каталога и Бази данни, както и за изготвяне на магистърски тези и курсови задачи. Студентите използват електронните каталози Aleph и НАБИС,

най-често използваните бази данни са Science Direct / SCOPUS. Общият фонд към края на 2020 г. е 28125 броя книги, периодика – 8921 бр., CV/DVD – 30 бр. Според каталогизирането на фонда в края на 2018 г. има 17312 източника на български език, 11046 – на английски език, 3738 – на руски език, 2920 – на немски език, 1510 – на френски език и 520 – на други славянски езици. Получените през 2018 г. книги са 243 бр., а получените периодични издания са 61 заглавия 276 тома. От тях най-много книги са получени в областта на икономиката, мениджмънта и счетоводството. През 2017 г. в библиотека Стопански науки са постъпили общо 282 книги (в тома) и 49 заглавия 330 (тома) периодични издания.

6.1.2. СУ и СФ имат нормативно регламентирани и съобразени със спецификата на ДП възможности за творчески командировки на докторантите от оценяваната ДП в други научни или бизнес организации, провеждане на специализации, практики, експерименти, които са финансово осигурени. Осигурено е провеждането на научни изследвания със съвременно специализирано оборудване чрез сключени споразумения за сътрудничество с фирми и организации.

Компютърната и информационна база за обучение в Стопанския факултет са в съответствие със световните стандарти в образованието по икономика и управление. Тя е обновена и обхваща библиотеката на Факултета, кабинетите на докторантите, преподавателите и изследователските лаборатории. Това включва LAN и WLAN, инсталирането на сървър за Базис от данни, предоставени от НИС, БНБ, различни държавни агенции и независими изследователски центрове, създаване на Изследователски център за млади учени. Закупени са актуални софтуерни лицензи и внедрени модерни софтуерни средства за съхранение, анализ и обработка на научна информация: IBM SPSS, EViews, ESPI, MatLab, MS SQL Server.

6.1.3. Оборудваните с компютърни работни места специални кабинети за докторанти в сградата на Стопанския факултет дават възможност за безплатен достъп до електронните библиотеки, за които университетската библиотека на СУ „Св. Климент Охридски“ притежава абонамент за електронни ресурси като JSTOR, EBSCO, SAGE Publications, ScienceDirect/SCOPUS, както и бази данни със статистическа информация, предоставена от НИС, БНБ, различни държавни агенции и независими изследователски центрове, създаване на Изследователски център за млади учени. От 2016 г. тези информационни източници са достъпни от всички зали култета и чрез вътрешнофакултетната компютърна мрежа. Осигурени са възможности за отпечатване и електронно споделяне на изследователските резултати на докторантите. Библиотеката на Стопанския факултет разполага с 20 компютърни места за ползване от студентите и докторантите. Общият фонд към края на 2020 г. е 28125 броя книги, периодика – 8921 бр., CV/DVD – 30 бр.

В резултат от договор между Стопанския факултет и Националния статистически институт (НСИ), последният предоставя бази от данни на 100 MB статистическа информация, свързана с научната работа във Факултета. Стопанският факултет разполага също с информационни масиви, предоставени от Българската народна банка, различни държавни агенции и независими изследователски центрове.

За улеснение на докторантите университетската библиотека разполага и с:

- SCOPUS - База от данни на информационната компания Elsevier, съдържаща над 15 000 списания, осигурявайки широко интердисциплинарно покритие.
- Central and Eastern European Online Library (C.E.E.O.L.) - Портфолио от 850 научни списания. Базата представлява онлайн архив, статии в PDF формат и дигитализирани документи. Заглавията са в областта на хуманитарните и социалните науки.
- SpringerLink - Научни списания, поредици от книги, справочници и архиви в областта на науката, техниката и медицината. Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“ има лицензиран достъп до пълния текст на електронните научни списания на SpringerLink за периода от 1997 до 2012 г. За останалите първоизточници е предоставена възможност за информационно търсене посредством общ интерфейс и разглеждане на библиографското описание и резюме на публикацията без достъп до пълния текст.

6.1.4. В ДП „Стопанско управление“ от професионално направление 3.7 „Администрация и управление“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ са създадени предпоставки за включване на докторанти в научни конференции, кръгли маси и други форуми, в изпълнение на изследователски проекти и публикуване на научни разработки в сборници. Публикациите на докторантите преминават през задължителна рецензия, което гарантира необходимото качество. В Софийски университет „Св. Климент Охридски“ съществува устойчива практика за проверка и констатиране на случаи на некоректно взаимстване на чужди продукти от страна на докторанти и преподаватели. За нуждите се използват възможностите на информационна система, която позволява оценяване на степента на взаимстване при разработването на даден писмен материал. През последните

пет години няма случай на оспорване или жалба за незачитане или нарушение на интелектуалната собственост на тези резултати.

Констатации на ПК по изпълнението на Стандарт 6:

По 6.1.1. СУ „Св. Климент Охридски, СФ и катедра „Стопанско управление“ разполагат с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места и др., на основата на който да се извършва обучение на докторанти. Материално-техническата база постоянно се усъвършенства и осигурява съвременно обучение в ДП “Стопанско управление“ от професионално направление 3.7 „Администрация и управление“.

По 6.1.2. СУ „Св. Климент Охридски“, СФ и катедра „Стопанско управление“ предоставят подходящи условия за провеждането на експериментална работа и докторантски практики за подготовка на дисертационните трудове на докторантите, в това число и тези от ДП „Стопанско управление“.

По 6.1.3. СУ „Св. Климент Охридски“ и СФ осигуряват достъп на докторантите до необходимите научни издания и бази данни чрез информационния архив на Библиотеката на университета, която разполага с достатъчен брой обособени читателски зони и места, като повечето от половината са компютъризирани.

По 6.1.4. В СУ „Св. Климент Охридски“, СФ и катедра „Стопанско управление“ са създадени добри възможности за включване на докторанти в научни конференции, кръгли маси и други форуми, в изпълнение на изследователски проекти и публикуване на научни разработки в сборници резултати в реферирани и индексирани издания в страната и в чужбина. През акредитационния период докторантите от оценяваната ДП са реализирали общо 49 (четиридесет и девет) публикации, от които в страната 35 (тридесет и пет) бр. и 14 (четиринадесет) бр. в чужбина. Не са установени публикации на докторанти от ДП „СУ“ в издания с импакт фактор и импакт ранг (Web of Science / Scopus). От общия брой публикации 13 са съвместни с академичен състав, ангажиран с обучението в ДП.

СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите

7.1.1. В СУ „Св. Климент Охридски“ ежегодно се анализират профилът на обучаваните докторанти, развитието и успеха им, наличната подкрепа за докторантите и кариерното развитие на защитилите докторска степен. На ниво СУ „Св. Климент Охридски“ функционира Център по управление на качеството, който е разработил цялостна система за управление на качеството. Пълна и подробна информация за структурата на системата и Наръчник за качеството и цялостната дейност на центъра са достъпни на https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/upravlenie_na_kachestvoto.

Редът и условията за приемане в докторантури по професионално направление 3.7 в СФ, обучението на докторантите, както и провеждането на публичната защита е съобразено със Закона за висше образование, Закона за развитието на академичния състав в Р България, Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Р България, Постановления на Министерския съвет, Правилника за устройството и дейността на СУ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ и решения на Академичния съвет. Програмните документи за обучението в докторската програма „Стопанско управление“ са разработени в съответствие с Критерии и изисквания на Стопанския факултет към работата на докторантите и към подготовката на докторските тези за получаване на образователната и научна степен „доктор“, приети с решение на ФС на Стопанския факултет от 16/02/2016 г. и се обсъждат на заседание на катедрен съвет, след това в съответните комисии (Факултетска комисия по качеството, Учебна комисия), след което се внасят за разглеждане във Факултетния съвет. При промяна на индивидуалните учебни планове и/или темите на дисертационния труд след обсъждане във Факултетния съвет документите се придвижват на следващото ниво за разглеждане – Учебна комисия на университета и Академичен съвет.

Административното и информационното обслужване на докторантите, периодичното анализиране и обновяване на действащата документация за прием и обучение се осъществява в

Стопанския факултет от инспектор в тясно взаимодействие с катедрите и централното звено за обслужване на докторанти на СУ „Св. Климент Охридски“. Досието на всеки докторант се поддържа и актуализира от инспектор „Докторанти“ и инспектор „Международна дейност и чуждестранни студенти“ на Стопанския факултет. В СУ „Св. Климент Охридски“ ежегодно се провежда мониторинг на успеваемостта на докторантите и студентите по випуски и професионални направления, който включва данни за: докторанти по департаменти; положени изпити; набрани кредити от обучението; редовност на учебния процес; защитили докторанти; резултати от проведени анкети за удовлетвореност от курс, преподавател, програма; академично и административно обслужване.

7.1.2. СУ и СФ имат утвърдени вътрешните правила за обмен на информация по отношение на качеството. Целите на управлението на информацията в СУ са: да се осигури на ръководители и изпълнители ясен и точен обмен на информация по поставените от ръководството цели и задачи, в т.ч. и информация за ефективността на системата за управление на качеството; да се осигури възможност на ръководството да следи и контролира изпълнението на задачите и при необходимост да предприема коригиращи действия; да се осигури възможност на заинтересованите да изразяват мнения за подобряване работата.

Обявяването на приетите политики и цели по качеството и всички решения се осъществява чрез документирана информация чрез сайта на Университета и интернет страницата на Университетския център по управление на качеството.

Като държавна институция, предлагаща традиционна образователна услуга, СУ „Климент Охридски“ има система за събиране на данни за осигуряване на качеството в целия „жизнен цикъл на студентите“: - от входа до изхода и след завършването относно тяхната реализация и кариерно израстване. В съответствие с мисията си да бъде водещият национален университет и с оглед вземането на оптимални решения, СУ събира, анализира, обработва, съхранява, обменя и разпространява данни за целите на организационното, финансовото, стопанското, кадровото, маркетинговото и пазарното управление и за комплексното академично самоуправление. Практика е новопостъпващата информация, включително счетоводната, да се организира в централизиран бази данни. В дистанционната форма на обучение информацията за нуждите на качествена образователна услуга се събира и обобщава директно в платформата <http://elearn.uni-sofia.bg>

Констатации на ПК по изпълнението на Стандарт 7:

По 7.1.1. СУ „Св. Климент Охридски“, СФ и катедра „Стопанско управление“ имат изградена система със съответните специализирани подсистеми с регламентиран достъп и нормативни стандарти за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите. Те обхващат целия жизнен цикъл на докторанта.

По 7.1.2. Ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на докторантското обучение и потребностите от промяна, се проследява и огласява публично чрез разписани процедури за одобряване и обновяване на учебната програма, като докторантите имат пряко участие в този процес, чрез членството им в съветите на обучаващото звено, Факултетен и Академичен съвет на СУ „Климент Охридски“. При обновяването на докторска програма „Стопанско управление“ на СУ „Климент Охридски“ се отчитат мненията и препоръките на външни експерти, удовлетвореността на докторантите от обучението и на работодателите от подготовката на защитилите докторанти, както и резултатите от вътрешните одити на програмата.

СТАНДАРТ 8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

Критерий 8.1. Висшето училище или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; проведени университетски форуми с участието на докторанти

8.1.1. СУ и СФ осигуряват надеждна информационна среда, чрез която всички участници в учебния процес и други заинтересовани лица могат да се информират за образователната и научноизследователската дейност, за възможностите и постиженията при изследванията в областта на

докторската програма. На интернет страницата в раздел „[Докторанти](#)“ Стопанският факултет публикува публично приети документи и учебна документация на предлаганите докторски програми.

Осигурени са съответните процедури и са установени практики за публикуване на информацията за възможностите за популяризиране на резултатите от научните изследвания на докторантите от оценяваната ДП. На интернет страницата на СФ, раздел [Научна дейност и в страницата на](#) международния проект за изграждане на изследователски капацитет [SCHOLARNET](#) се предоставя и популяризира информация, свързана с научните постижения на академичния състав, докторантите и студентите на факултета – публикувани статии в реномирани научни издания, научни мероприятия и ресурси. Налични са връзки с изданията на Годишника на Стопанския факултет, които са налични в RePEc, към реферираното и индексираното електронно издание на Центъра по икономически теории и стопански политики – Bulgarian Economic Papers, към научния календар на факултета, профилите на академичния състав в ResearchGate и други.

На университетско ниво на интернет-страницата на СУ „Св. Климент Охридски“ в раздел „[Наука](#)“ се оповестява актуална информация за научните постижения и научноизследователските проекти на академичния състав и докторантите на СУ „Св. Климент Охридски“, за възможностите за финансиране, в т. ч. и от Фонд „Научни изследвания“ на СУ „Св. Климент Охридски“, „Фонд научни изследвания“ на МОН и други.

8.1.2. СУ и СФ имат нормативно регламентирана и публично оповестена политика за мобилност на студенти, докторанти, академичен и административен състав.

Пълната информация за възможностите за мобилност на докторанти е публикувана на сайта на СУ и на СФ където се съдържа подробна информация за мобилност с цел обучение и практика по програма „Еразъм+“ и необходимите документи и ред за кандидатстване, класиране, подготовка, отчитане, признаване.

Информацията за докторантска и студентска мобилност по програма Еразъм+ е предоставена от Докторантския център „Св. Климент Охридски“ (ДокЦент). В рамките на работен пакет „Мобилност“ се финансират дейности за включване в научни и образователни събития в страните от ЕС (http://phdsu.blogspot.com/p/blog-page_5.html).

За оценявания период има сключени 74 двустранни рамкови договора за сътрудничество с чуждестранни университети по програма „Еразъм+“, както и десетки международни споразумения, насърчаващи мобилността на преподаватели, студенти и докторанти.

8.1.3. Популяризирането на резултатите от изследванията по оценяваната ДП пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина е чрез интернет страницата на Стопанския факултет в раздел „[Научен календар на Стопанския факултет](#)“ и [официалните издания на Стопанския факултет](#).

Информация по години за тематичната насоченост на [годишните конференции на Стопанския факултет](#) е публикувана на интернет страницата на факултета. Докладите от конференциите се публикуват в специален сборник, а при одобрение и в Годишника на Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ или в специалната поредица на немското издателство Peter Lang със заглавие „Софийски конференции за социално и икономическо развитие в Европа“ (ISSN: 1867-562X).

От 2006 г. Стопанският факултет периодично организира Лятна международна докторантска школа за всички обучаващи се докторанти, в рамките на която вземат участие хабилитирани преподаватели от Факултета и други висши учебни заведения от страната и гост лектори от чужбина.

Констатации на ПК по изпълнението на Стандарт 8:

По 8.1.1. СУ „Св. Климент Охридски“ и СФ имат процедури и устойчива практика за публичност и достъпност на информацията за възможностите и постиженията в областта на ДП „Стопанско управление“, с което се създават възможности за широко участие на докторантите от оценяваната ДП и популяризиране на техните научни резултати.

По 8.1.2. СУ и СФ осигуряват процедури и практика за популяризиране на възможностите за мобилност по програма „Еразъм+“ с чуждестранни университети по сключени договори за двустранно сътрудничество, информацията за които е публично достъпна.

По 8.1.3. На докторантите от оценяваната ДП е осигурена възможност да участват в различни научни и образователни форуми по изследваната от тях тематика. В СУ „Св. Климент Охридски“ функционира система за популяризиране на иновационните резултати по оценяваната ДП и изявите на докторантите и академичния състав, информацията за които е публично оповестена и достъпна до

всички заинтересовани лица.

СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

9.1.1. СУ и СФ имат разработени процедури за регулярен мониторинг и преглед на докторските програми, в частност на оценяваната ДП в съответствие с целите на Политиката по качеството и другите свързани нормативни документи. Одитирани са всички налични академични и административни дейности и звена. Целият процес на обучение на докторантите се наблюдава от няколко оторизирани лица на факултетско и университетско равнище - научните ръководители на докторантите, ръководителите на катедрите, заместник-декана по учебната дейност в Стопански факултет и от членовете на Комисията по качеството, заместник-ректорът по учебната дейност на СУ „Св. Климент Охридски” и при необходимост от самия Ректор. Подобна дейност осъществяват и университетската Учебна комисия и университетската Комисия по качеството. Катедреният съвет на катедра „Стопанско управление“ разглежда периодично (обикновено в края на семестъра) протичането на образователния процес или реагира по конкретни поводи (проблеми). В съответствие със ЗВО и ПУДСУ подобен мониторинг може да осъществяват и работодателски организации.

В СФ е приета Процедура за реда по анализ и осъвременяване на учебните планове и програми в Стопанския факултет. Последната актуализация на учебния план на оценяваната ДП, след съгласуване на мнението на потребители и обучаеми, е извършена през **2017 год.**

Периодично преди началото на всяка учебна година, обучаващите звена, администриращи съответната докторска програма преглеждат, обсъждат и оценяват учебните програми. Препоръките намират приложения в решения на АС и в заповеди за актуализиране и за оптимизиране на учебни програми на СФ.

9.1.2. СУ и СФ осигуряват процедури и добри изградени дългогодишни практики и мерки за гарантиране ефективността на докторантското обучение. Мерките и действията по изпълнението на евентуалните препоръки от проверки и обсъждания се използват за подобряване ефективността на обучението.

В СФ се наблюдават и измерват различни характеристики на управленските, основните и спомагателните процеси, като с помощта на набраната информация се извършва анализ на ефективността на системата и се съблюдава стриктно правилата, нормите и инструментариума на университетската нормативна уредба при създаването и актуализирането на документацията по ДП. Налице е пълно съответствие между учебната документация, правилниците и стандартите на висшето училище, свързани с докторската програма и актуалната правна рамка.

СФ и катедра „Стопанско управление“ прилагат дейтвия за подобряване изследователската и публикационна дейност на докторантите, основаващи се на партньорство между бизнеса и висшето училище. Докторантите имат възможността да апробират резултатите от проведените емпирични проучвания в практиката с подкрепата на представители на бизнеса на партньорските на СФ организации.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 9:

По 9.1.1. СУ „Св. Климент Охридски“, СФ и катедра „Стопанско управление“ имат нормативно заложені процедури за периодичен и текущ мониторинг и преглед на ДП, чрез събиране и анализиране на информацията за необходимостта от актуализиране на учебната документация на оценяваната ДП в съответствие с потребностите на обществото и на очакванията на обучаемия в ДП.

По 9.1.2. СУ и СФ осигуряват и прилагат процедури и устойчиви практики за планирането и изпълнението на дейностите за качествено обучение в оценяваната ДП на университетско, факултетско и катедрено ниво в съответствие с вътрешните нормативни документи, системата за вътрешен одит и посредством активна дейност от страна на АС, целящи да развият докторската програма..

СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

10.1. СУ и СФ регулярно преминават през външно оценяване на качеството на ДП, в съответствие с ESG. В съответствие с разпоредбите на ЗВО, ДП периодично се акредитира от НАОА.

Последната акредитация на оценяваната ДП в ПН 3.7. Администрация и управление е получена през 2016 година с обща оценка 9,33 (девет цяло, тридесет и три стотни), срок на валидност 6 (шест) години и три препоръки за коригиращи действия и подобрения.

Във връзка с настоящата акредитационна процедура СФ и катедра „Стопанско управление“ е приела и актуализирала редица документи, отнасящи се до качествена подготовка на докторантите от докторска програма „Стопанско управление“.

Системно се предприемат и огласяват мерки за подобряване на качеството на обучение на всички организационни равнища, съдържащо се в протоколите от работата на Академичен съвет. Проведени са **три външни одита**. Подготовката на материалите за всички одити на НАОА включва оценката на всички елементи от СУК.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 10:

По 10.1. В СУ „Св. Климент Охридски“ и СФ периодично се провеждат процедури за външно осигуряване на качеството на обучение, вкл. и на оценяваната ДП от НАОА за съответствие на ДП с ESG, както и ISO 9001:2015. През периода са проведени три външни одита по управление на качеството.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основата на констатациите за резултатите от извършеното оценяване, ПКЧНУ предлага на Акредитационния съвет да даде акредитация на докторска програма „Стопанско управление“ от професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ в Софийски университет „Св. Кл. Охридски“.

V. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРЕПОРЪКИ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Висока публикационна активност и цитируемост на преподавателите от ДП в т.ч. и в издания с импакт фактор и импакт ранг – SCOPUS и Web of Science.	<i>Ниска публикационна активност на докторантите</i>
Висока входяща и изходяща мобилност на академичния състав с цел преподаване	<i>Няма реализирана докторантска мобилност</i>
Висок относителен дял на преподавателите, участвали в международни проекти	<i>Слабо участие на преподаватели от ДП в научни форуми</i>

Препоръки

1. Да се увеличи участието на преподавателите от ДП в научни форуми.
Срок: до следваща акредитация
2. Да се увеличи публикационната дейност на докторантите.
Срок: до следваща акредитация
3. Да се реализира докторантска мобилност.
Срок: до следваща акредитация

Председател на ПКЧУ:

(проф. д-р Галина Младенова)

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица 4. Преподаватели на ОТД, осигуряващи обучението по докторската програма „Стопанско управление“ за периода 2016 – 2022 г.

Показател	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/ 2023
Общ брой на преподавателите, осигуряващи обучението по ДП	11	12	12	13	13	13	13
Преподаватели на първи ОТД							
1. Хабилитирани лица (бр.), в т.ч.:	6	8	8	8	8	10	10
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	54,55	66,67	66,67	61,54	61,54	69,23	76,92
1.1. Професори (бр.)	5	4	4	5	4	4	4
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	45,45	33,33	33,33	38,46	30,76	30,77	30,77
1.2. Доценти (бр.)	1	4	4	3	6	5	6
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	9,09	33,33	33,33	23,08	46,15	38,46	46,15
2. Нехабилитирани (бр.), в т.ч.	5	4	4	5	3	3	3
2.1. Главни асистенти, в т.ч. с ОНС „доктор“	4	3	3	4	2	2	1
Относителен дял (%) от общия брой преподаватели	36,36	25	25	30,71	15,38	15,38	7,69
2.2. Асистенти, в т.ч.	1	1	1	1	1	1	2
Относителен дял (%) от общия брой преподаватели	9	8,33	8,33	7,69	7,69	7,69	15,38
Общ брой на преподавателите на първи ОТД:	11	12	12	13	13	13	13
ВТОРИ ТРУДОВ ДОГОВОР - НИМА							

Таблица 2. Публикации и цитирания на преподавателите на първи ОТД, осигуряващи обучението в ДП „Стопанско управление“ в периода 2016-2022 г.

Показатели	Години							Общо
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Бр. преподаватели, осигуряващи обучението по ДП	6	8	8	8	8	10	10	X
2. Публикации в страната – общо	37	33	36	12	23	24	11	161
(средно на един преподавател)	2,85	2,54	2,77	0,92	1,78	1,85	0,85	X
от тях: монографии	6	6	5	1	0	3	4	25
Студии	7	2	6	2	2	2	2	23
Статии	15	20	18	4	16	19	3	95
научни доклади	7	5	4	4	5	9	4	38
3. Публикации в чужбина – общо,	9	10	6	4	4	16	0	49

(средно на един преподавател)	1,5	1,25	0,75	0,5	0,5	1,6	0	X
от тях: монографии	0	0	0	0	0	0	0	0
Студии	1	2	1	0	0	0	0	4
Статии	4	5	5	3	4	12	0	33
научни доклади	4	3	0	1	0	4	0	12
4. Публикации в реферирани и индексирани научни издания	9	8	6	8	13	18	5	67
(средно на един преподавател)	1,5	1	0,75	1	1,63	1,8	0,5	X
5. Публикации в научни издания с импакт фактор и импакт ранг / и издания в Scopus, WoS	3	4	6	6	3	5	9	36
(средно на един преподавател)	0,5	0,5	0,75	0,75	0,38	0,5	0,9	X
6. Цитирания в научни издания в страната и чужбина – общо	110	131	115	121	185	168	177	1007
(средно на един преподавател)	18,33	16,38	14,38	15,13	23,13	16,8	17,7	X
в т.ч. в издания с импакт фактор и импакт ранг и в SCOPUS и Web of Science	19	7	37	88	7	53	80	291
(средно на един преподавател)	3,16	0,88	2,85	11	0,88	5,3	8,0	X